Suomen tiedekustantajien liitto
Förbundet för vetenskapspublicering i Finland
Finnish Association for Scholarly Publishing

PL 518 (Hietaniemenkatu 2, 4. krs)
00100 Helsinki
toimisto@tiedekustantajat.fi
https://tiedekustantajat.fi/

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

VIITTEENNE: HE 175/2026 vp SitJ 23.10.2026 / 4.11.2026

ASIA: KANSALLISARKISTON UUDET TOIMIPAIKKAVERKOSTO- JA PALVELULINJAUKSET

Suomen tiedekustantajien liitto on huolestuneena seurannut viime aikojen keskustelua Kansallisarkiston uusista toimipaikkaverkosto- ja palvelulinjauksista ja haluaa saattaa huolensa perusteet valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston tietoon.

Liittomme edustaa 168 kotimaista tieteen kustantajaa. Ne ovat voittoa tavoittelemattomia ja niukalla budjetilla toimivia tiedeseuroja tai pienyrityksiä, jotka julkaisevat tieteellisiä lehtiä ja kirjoja enimmäkseen suomeksi ja ruotsiksi suomalaisen yhteiskunnan käyttöön.
https://tiedekustantajat.fi/suomen-tiedekustantajien-liitto/jasenet/

Suomen tiedekustantajien liiton huoli kumpuaa Kansallisarkiston uusien linjausten kielteisistä vaikutuksista maatamme käsittelevän tieteellisen tutkimuksen mahdollisuuksiin ja monimuotoisuuteen.

Kun useilla tieteenaloilla tutkimuksessa tarvittavan aineiston saatavuutta heikennetään, heikennetään myös luotettavan tiedontuotannon elinvoimaa Suomessa. Tämä kertautuu ja käy ajan kuluessa taloudellisestikin kalliiksi esimerkiksi siksi, että yliopistojen ja korkeakoulujen perusopetus vaikeutuu ja nuorten tutkijoiden urapoluille jää vähemmän vaihtoehtoja. Erityisesti huomattavaa on näiden prosessien epäsuora kielteinen vaikutus kotimaisten kielten kehittämiseen tieteen kielinä, vastoin Kansalliskielistrategian (2021) tavoitteita.

Kotimaiset tiedelehdet ja kirjankustantamot ovat jo nykyisellään ahdingossa monista tiedepoliittisista ja rahoitukseen liittyvistä syistä. Ahdinko syvenee, mikäli Suomea käsittelevän tutkimuksen ja luotettavaan tietoon perustuvan yhteiskunnallisen keskustelun perustaa kavennetaan entisestään vaikeuttamalla arkistojen käyttöä.

Konkretian lisäksi pulma on periaatteellinen ja herättää laajempia kysymyksiä ja huolta. Nämä koskevat muun muassa sitä, miten linjaukset vaikuttaisivat kansalaisten ja alueiden tasa-arvoon sekä tutkijoiden työllisyyteen, kulttuuriperinnön säilymiseen. Myös puutteellisesti toimivien

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/032c6ca1-ad11-4967-b212-564078e64de2
visma sign
www.vismasign.com

digitaalisten palvelujärjestelmien mielekkyyttä ja suurmuuttojen ekologisia vaikutuksia tulisi arvioida.

Muutosten seuraukset voivat olla ennakoimattoman vakavia ja pitkäkestoisia nykyisellä disinformaation ja hybridivaikuttamisen kaudella. Elinvoimainen kustannus- ja julkaisutoiminta omassa maassa omilla ja monilla kielillä on Suomen tiedekustantajien liiton mielestä yhä tärkeämpää mm. luotettavan tiedontuotannon, kansallisen huoltovarmuuden ja yhteiskunnan toimintaa tukevien kriittisten verkostojen näkökulmista.

Suomen tiedekustantajien liitto toivoo, että Kansallisarkiston toimipaikkaverkoston ja -palvelulinjausten vaikutuksista päätettäisiin laatia laaja-alainen, puolueeton arviointi ja suunnitellut toimenpiteet jätettäisiin odottamaan arvioinnin tuloksia.

Helsingissä 3. marraskuuta 2026

Allekirjoitettu sähköisesti

Jussi Ylikoski, professori
Hallituksen puheenjohtaja
Suomen tiedekustantajien liitto
jussi.ylikoski@utu.fi
050 3820177

Pauliina Raento, professori
Pääsihteeri
Suomen tiedekustantajien liitto
toimisto@tiedekustantajat.fi
040 5086552

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/032c6ca1-ad11-4967-b212-564078e64de2
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This document contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden
Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side
Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

JUSSI MIKA PETTERI YLIKOSKI
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Suomen tiedekustantajien liitto ry
a3ff3f1c-011b-4e45-ae93-6b7fb747c9b9 - 2026-11-03 11:21:29 UTC +02:00
BankID / MobileID - 9b80e3e3-5729-4d07-a259-6c249f304cef - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

TUULA PAULIINA RAENTO
Suomen tiedekustantajien liitto ry, FI11057192, PL 518, 00101, Helsinki
536b75a6-e75c-4b66-b040-64d451a376cd - 2026-11-03 11:29:00 UTC +02:00
BankID / MobileID - 8c0bc8fd-4bb3-412d-96e8-966b0587024c - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende